

Alkas.lt

Alkas.lt yra 100 nuošimčių visuomeniniais ir savanoriškais pagrindais sukurtas ir nuolat atnaujinamas internetinis dienraštis

alkas.lt Printed on 2024 11 12

D. Razauskas. Lietuvos Apvaizda: Gegužės 3-osios konstituciją prisimenant

May 2, 2023

Kategorijos: Lietuvos kelias, Nuomonių ratas, Politika ir ekonomika, Visi įrašai, Visuomenė

Žymos: Abiejų Tautų Respublika, Apvaizda, Dainius Razauskas, dvasingumas, etnologija, Gegužės 3-osios Konstitucija, geopolitinė padėtis, Klaipėdos kraštas, Knygnešių sukilimas, kolektyvinė sąmonė, Lenkija, lenkinimas, Lietuva, Lietuvai, lietuviai, Lietuviškoji tautinė mokykla, lietuvių kalba, Lietuvos valdovai, pagr-naujiena, Partizanai, polonizacija, polonizavimas, Rusija, tautybė, Tėvynė, tremtinai, Ukraina, Vilniaus kraštas

Pažaiskime tokį vaizduotės žaidimą. Įsivaizduokime, kad yra tam tikra mistinė jėga, antgamtinė galybė, kurios tikslas – saugoti Lietuvą ir jos vidinę esmę, dvasinį branduolį. Savotiškas Lietuvos angelas sargas. Nelyginant žydų Jahvė. Šiuolaikiškiau tariant, galingas kolektyvinės tautinės sąmonės veiksnys.

Tam kartui tiesiog pavadinkime jį Lietuvos geopolitine Apvaizda. O kadangi žaidžiame, tai pamėginkime įsivaizduoti tikrovę jos akimis.

XVIII a. pabaiga. Lietuvos valdovai seniai sulenkėję, visai sulenkėjęs jau ir laisvųjų piliečių, vadinamųjų bajorų, luomas (išskyrus vieną kitą išimtį, kuri tik paryškina taisyklę).

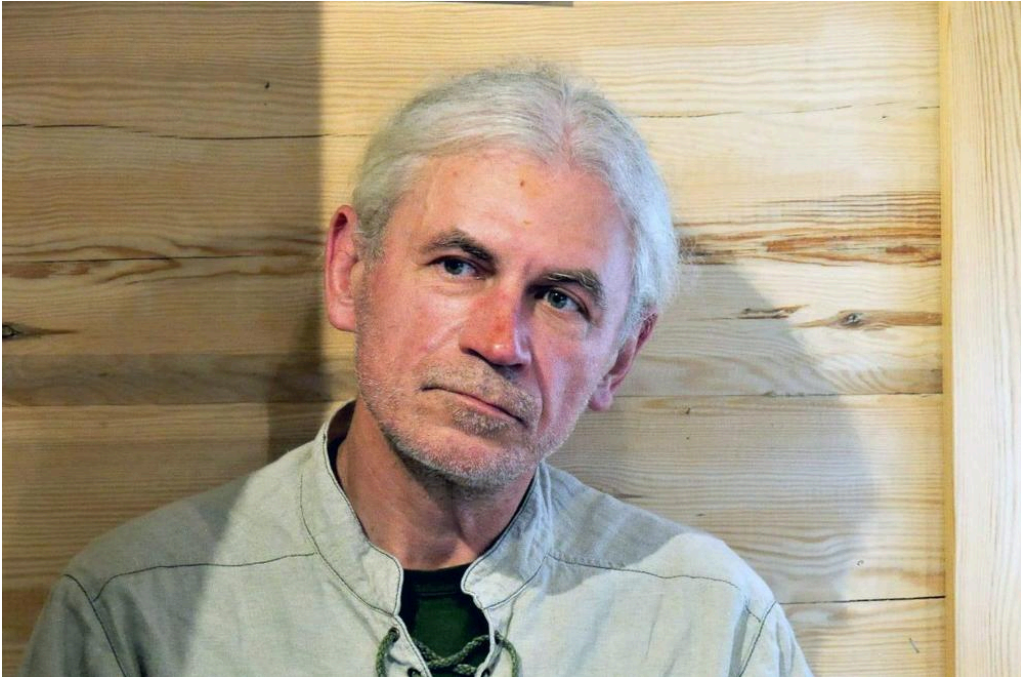
Žemdirbiai seniai įbaudžiovinti ir nežmoniškai užuiti, pažeminti, tiesiog suminti į žemę, ką tik numalšintas valstiečių sukilimas. Ir dauguma jų tebėra lietuviai tik todėl, kad liko atskirti išvis nuo bet kokios kultūros.

Senoji dvasinė tradicija, autentiškas lietuviškas dvasingumas užgniaužtas, jo žarijas užkampiuose baigia gesinti jėzuitų misijos. Bažnyčia paversta galingu polonizacijos įrankiu.

Tiesa, rytuose lietuviai nuo seno virsta pirmiausia gudais, tik paskui kai kurie lenkais, bet tai jau nebesvarbu – svarbu, kad jie nebe lietuviai.

Tik valstybė iš įsibėgėjimo tebesivadina Abiejų Tautų Respublika. Ir štai pagaliau priimama Gegužės 3-osios konstitucija, kurioje ši paskutinė „klaida“ ištaisyta – Lietuvos joje nė vardo nebėra.

Bėra viena Lenkija, kelis šimtmečius godžiai rijusi Lietuvą ir štai pagaliau gurktelejusi bei užvėrusi nasrus. Beliko pabaigti virškinti ir skaniai atsirūgti.

Dainius Razauskas | Alkas.lt, J. Vaiškūno nuotr.

Mūsų įsivaizduojamoji Lietuvos Apvaizda, kad ir kokia kantri bei nuolaidi, su tuo taikstytis nebegali. Buvusioji Abiejų Tautų Respublika virto Lietuvos kapu netgi be užrašo antkapyje, todėl nuo šiol ji nebėra įmanoma. Arba šita valstybė, arba Lietuva. Arba – arba.

Kadangi mūsų įsivaizduojamosios Apvaizdos tikslas – Lietuva, vadinasi, šita buvusi „abiejų tautų“ valstybė privalo žlugti.

Kaip tai būtų galima padaryti?

Kaipgi kitaip – žinoma, pasinaudojant susidariusia geopolitine padėtimi, pasitelkiant agresyvias kaimynes.

Ir trys agresyvios kaimynės ilgai nelaukusios sudrasko šitą valstybę į gabalus. Lietuva atitenka Rusijai.

***

Nuo vilko ant meškos? Taip, tačiau skrandis kitas, ir virškina jis kitaip, iš kito galo: Lenkija buvo „strateginis partneris“, o Rusija – atviras priešas. Atsiranda įtrūkis, šviesos plyšelis, bent mažytė viltis atsipeikėti.

Simonas Daukantas, Jonas Basanavičius, Jonas Mačiulis-Maironis, daugybė šviesiausio Lietuvos jaunimo važiuoja mokytis ir dirbti nebe į Varšuvą (Vincas Kudirka ten sėdi kalėjime), bet į Maskvą ir Peterburgą. Ir palengva atsipeikėja, atsitokėja.

Prisimena esą lietuviai, turintys Tėvynę. Nebe Lenkiją ir, žinoma, ne Rusiją – dėl to niekada nebuvo nei abejonių, nei pagundų. Jie atranda Tėvynę Lietuvą. Ir sukyla dirbti Tėvynei Lietuvai.

Ir štai – nepavykus trims ginkluotiems „lenkiškiems“ sukilimams, pavyksta dvasinis kultūrinis lietuvių sukilimas. Knygnešių sukilimas. Pakeliui lyg atsitiktinai panaikinama baudžiava (Apvaizda taip ir veikia). Lietuviškoji tautinė mokykla prie balanos ir verpimo ratelio prikelia Lietuvą beveik iš mirusių.

Taip, pakraščiai ir miestų apylinkės tebelenkėja, tebegudėja, bet krūtinėje jau vėl plaka lietuvių širdis. Lietuva gyva. Belieka mokytis, dirbti, sulaukti palankių geopolitinių aplinkybių ir susigrąžinti valstybę.

Lenkija, žinoma, šito dovanoti negali ir netrunka atvirai parodyti savo tikrąjį veidą. Ilgaamžis „strateginis partneris“ vėl pražioja vilko nasrus ir klasta bei ginklu užgrobia trečdalį ką tik atgimusios Lietuvos – visą Rytų Lietuvą su sostine Vilniumi, ir tik budri lietuvių kontržvalgyba išgelbsti Kauną.

Užgrobtasis Vilniaus kraštas visus dvidešimt okupacijos metų per valdišką administraciją ir Bažnyčią nuosekliai ir nuožmiai lenkinamas. Lietuviai neturi jokių „žmogaus“ teisių, nei pirkti parduoti, nei prisipažinti savo tautybės, neturi teisės nė prasižioti, nė melstis lietuviškai bažnyčioje. Bent kokias teises įgyja tik tas, kuris apsisprendžia būti lenku, „tikruoju žmogumi“.

***

Kitos kaimynės – fašistinė Vokietija, juolab bolševikinė Rusija – irgi ne pyragai. Bet mūsų geopolitinės Apvaizdos dėka Lietuva vis dėlto atgauna tiek Klaipėdos kraštą, tiek išsvajotąjį Vilnių, kad ir praradusi beveik visą Rytų Lietuvą nuo Naručio ligi Gardino su svarbiausiomis istorinėmis pilimis, kuri XX a. pradžioje, nors jau būdama dvikalbė ar trikalbė ir aprintos tautinės savimonės, dar beveik ištiesai mokėjo ar bent suprato lietuviškai.

Tiesa, likimas už tai pareikalauja aukštos kainos: daugybė lietuvių partizanų žūsta miške, daugybė tremtinių nukankinama Sibire, daugybė vaduodamiesi pabėga į Vakarus, o likusieji prislegiami naujosios bolševikinės baudžiatvės.

Tragedija? Taip. Bet holokaustas irgi tragedija, o žydų tauta – išsaugota ir pagaliau laisva savo valstybėje. Jahvė žiaurus, bet savaip globoja Izraelį.

Apvaizda nėra visagalė, ji veikia kaip sugeba. Tai kolektyvinės sąmonės veiksnys, iš jo nereikia tikėtis aukščiausio sąmoningumo ir švelnios visagalybės.

Jis tiesiog stumia tautą išlikimo kryptimi, į šviesą, ir tolydžio kintančiomis aplinkybėmis daro, ką gali. Kaip išeina.

Nors primygtinai rusinami, lietuviai vis dėlto turi lietuvišką mokyklą, rašo ir skaito lietuviškai. Be to, „liaudis“ bolševikų ideologiškai palaikoma, todėl „liaudies kultūrai“ leidžiama gyvuoti, o po jos skraiste nubunda savasis lietuviškas dvasingumas.

Širdis plaka. Nors susitraukusi ir prislėgta, Lietuva gyva. Ir sulaukusi progos sukyla į Sąjūdį, susigrąžina valstybę.

***

Tačiau tautinė mokykla nebeatsiranda. Jai pasipriešina dvasiškai paliegę nevisaverčiai lietuviai, pasivadinę intelektualais, nekantraudami Tėvynę iškeisti į turtinguosius „Vakarų“.

Todėl nepriklausomos Lietuvos mokyklose vaikai ne mokomi būti lietuviais, o iš esmės rengiami emigracijai. Jaunimui diegiamas tautinis nevisavertiškumas, siektinu pavyzdžiu nuolat keliami viskas, kas svetima, nelietuviška. (Vaizdus ženklas – jau pirmosiomis Nepriklausomybės dienomis „Svajonė“ virsta „Makdonaldu“.)

Savas autentiškas dvasingumas vėl nepripažįstamas, atmetami, paminami net bandymai jį žadinti ir gaivinti, išjuokiama „liaudies kultūra“, iš aukštųjų bei viduriniųjų mokyklų pašalinama etnologija.

Socialinė nelygybė vėl įgauna baudžiatvės pavidalus. Todėl jaunimas urmu palieka Tėvynę. Ir Lietuva vėl trečdaliu sumažėja, šįsyk prarasdama ne teritoriją, o gyventojus, jaunimą, savo atžalas ir viltį.

„Vakarai, Vakarai!“ O kas nuo mūsų į vakarus pirmiausia? Teisingai: senasis „strateginis partneris“ – Lenkija. Todėl likusioji Lietuva, jau gerokai mažesnė nei XX a. pradžioje ir toliau sparčiai nykstanti, vėl lyg savaime slysta į tuos pačius į seilę tebevarinančius nasrus.

Valstybės mastu įgyvendinama buvusių „autonominių“ diversija – atkakliai tęsiama ir įtvirtinama rytų Lietuvos (tos jos dalies, kuri šiaip ne taip sugrįžo šiuolaikinei Lietuvai) hibridinė reokupacija.

Lietuva vėl nuosekliai ir atkakliai išduodama Lenkijos naudai, kuri į tai, žinoma, žiūri labai palankiai, noriai pritardama ilgaamžei „strateginei partnerystei“. Ir Lietuva net nebe slysta jai į nasrus, o tiesiog lenda į užpakalį, nebesirinkdama vietos, kuri jai atkišta.

Ir štai 2022 m. pradžioje, prieš pat sausio 13-ąją, Tėvynės išdavikų užvaldytas Seimas priima „trijų raidelių“ įstatymą, (<https://alkas.lt/?s=trys+raid%C4%97s>) tuo pamindamas Nepriklausomos Lietuvos Konstituciją – matyt, supainiojęs ją su ana Gegužės 3-osios konstitucija (https://lt.wikipedia.org/wiki/Gegu%C5%BE%C4%97s_tre%C4%8Diosios_Konstitucija#/media/Vaizdas:Original_Konstytucji_3_maja.jpg).

Ką daryti Lietuvos Apvaizdai?

Ką gi kita – žinoma, pasinaudoti susidariusia geopolitine padėtimi ir pasitelkti kitas agresyvias kaimynes.

***

Padarinių ilgai laukti nereikia: Rusija ilgai nelaukusi užpuola... Ukrainą.

Ukraina su Lietuva kažkada sudarė vieną valstybę, nuo kurios Ukrainą paskui buvo atplėšusi ir sau prisiskyrusi Lenkija. Paskui Ukraina kartu su Lietuva priklausė Rusijai. Kalbama, kad Putinas kurį laiką dvejojęs, ką pirma „atsiimti“ – Ukrainą ar Pabaltijį. Ir tik Apvaizda paskutinę akimirką lėmusi jo sprendimą...

Lietuvos Apvaizda veikia ne viena, ji privalo skaitytis su kitų tautų Apvaizdomis. Tik mums tai neturi rūpėti. Mums turi rūpėti, ką ji sako mums. O mums tai tiesioginis ir labai rūstus perspėjimas: „Jeigu vėl slysite Lenkijai į nasrus (arba lįsite į užpakalį), vėl užleisiu ant jūsų Rusiją.“

Ne mažiau rūstus nei Jahvės perspėjimai žydams, sudarantys žydų istorijos šerdį, pradedant Senuoju Testamentu.

Kadangi žaidžiame vaizduotės žaidimą, tai dabar pamėginkime įsivaizduoti, kaip mes – ne kas nors kitas, ne kiti, o mes, lietuviai – susidariusioje padėtyje galėtume pristabdyti ar net iš esmės sustabdyti Rusijos agresiją Ukrainoje, prisidėti prie galutinės ukrainiečių ir visų mūsų pergalės, apginti tautų laisvę ir lygiateisę sandraugą.

Pradžiai patarčiau nedelsiant atšaukti „trijų raidelių“ įstatymą ir įteisinti tikrai dorą dviejų lapų, arba latviškąją, asmenvardžių valstybės dokumentuose rašybą. Bent jau eksperimento dėlei. Ir pažūrėti, kas bus.

Žinoma, būtina atitaisyti viską, kas tapo iškreipta, mokyklose visuotinai įvesti mokymą valstybine lietuvių kalba ir pagal lietuvišką valstybinę programą, atkurti tikrą tautinę mokyklą, pripažinti savą lietuviškąjį dvasingumą ir jį visokeriopa skatinti bei ugdyti ir t. t.

Visa, kas būtina, atlikus, Rusijos meška veikiausiai pritūptų šalia rami kaip kitados Smurgainių lokių dresiravimo akademijoje. Taip bent jau man kužda Lietuvos geopolitinė Apvaizda.

O jeigu ne...

(<https://srtfondas.lt/>)

(<https://alkas.lt/alko-tikslas-puoseleti-tautos-saknis-2/>)